

Riddarna Sten Bengtsson, Staffan Ulfsson och Sten Stensson samt väpnarna Folke Nilsson, Torkel Haraldsson och Sten Haraldsson erkänner sig ha givit löfte om att den bot som ålagts Torkel Haraldsson för Jöns Anderssons (Jul) död skall fullgöras under innevarande och nästföljande år. Boten består i bekostandet av två mässor varje vecka under tre års tid i Linköpings domkyrka samt en pilgrimsfärd till Rom, två till S:t Enewald i Guben (Ubalde i Gubbio), en till Vårfrukyrkan i Aachen, en till S:t Olof i Nidaros (Trondheim) och en till Vadstena. Vidare skall Torkel Haraldsson till Jöns Anderssons arvingar avträda följande gods, nämligen en brytegård i Kvarnaberg i Byarums socken, en landbogård därunder samt en kvarn; vidare en brytegård i Lindås i Ljungsarps socken, en gård i Berga i Berga socken, en gård i Älgaryd (i Gällaryds socken), en gård i Renstorp i Månsarps socken och en gård i Gettrabo i Bondstorps socken. Dessutom frisläpper han de bägge väpnarna Johan Ragvaldsson och Jösse Mus, vilka fängslades samtidigt som Jöns Andersson. Anders Jonsson, Harald Andersson, Jösse Magnusson, Lars Västgöte, Staffan Stangenberg, Peter Tomasson och Anders Mattsson lovar inför de förutnämnda männen att tillse att alla dessa artiklar hålls.

Utfärdarna beseglar.

Orig. [A] på perg. (23,4 x 16,7 cm, uppveck 1,4 cm; 20 rader), Sv. Riksarkivet.

Avskrift [B] – under rubriken ”de bonis jn Quernabergh” – i Registrum eccl. Lincopensis membr., hs A 9, fol. 180r, Sv. Riksarkivet.

Regest: RPB nr 1199; E. Nygren, *Registra ecclesie Lincopensis* (1941), s. 258.

Om kusinerna Sten Bengtsson och Sten Stensson (Bielke) se SBL IV, s. 147 och Elgenstierna I: *Bielke af Åkerö*, s. 356 f.; om Staffan Ulfsson (Ulv) se ÄSF I, s. 299 f.; om Folke Nilsson (Ivar Nilssons ätt) se ÄSF I, s. 300; om bröderna Torkel och Sten Haraldssöner (Gren) se ÄSF I, s. 57 f.

Om pilgrimsvägarna jfr O. Odenius i *Västergötlands Fornminnesförenings Tidskrift* 6, häfte 6 (1967), s. 209–243 (detta brev omnämnt s. 222 not 25) samt (allmänt) L. Andersson i *Pilgrimsvägar och vallfartskonst* (2002), s. 95–124. Brevets ”... sanctum Enewaldh til Gubin” är sannolikt fel för S:t Ubalde i Gubbio (i Umbrien); om denna ej ovanliga sammanblandning se L. Andersson, *Pilgrimsmärken och vallfart* (1989), s. 85 f. och där anförd litteratur.

Om vallfart som ålagd botgöring se C. Nevéus i *Ny väg till medeltidsbrev* (2002), s. 299 ff. (detta brev nämns s. 302).

Om Älgaryd se S. Fridell, *Ortnamn på -ryd i Småland* (1992), s. 189.

Angående brevet se Th. Småberg, *Det stängda frälset* (2004), s. 160.


Se brev 1394 21/6 (RPB nr 2724) i vilket Jöns (Andersson) Juls barn skänker delar av det såsom böter erhållna godset till S:ta Annas prebenda i Linköpings domkyrka.

Om ett förfalskat kungligt brev med föregivet utfärdandedatum 1332 9/8 (DS nr 2940), i vilket Jöns Andersson Jul erhåller gods i Östergötland, se J. Rosén i *Scandia* 20 (1950), s. 229 ff. med not 1, s. 239 med not 1.

Alla the thetta breff høra eller see · helsom wi Sten Bændictsson^a, ^bStaffan Wlfsson^{-b}, Sten Stensson riddare^c · Folke Niclisson · ^dThorkel Haraldsson^{-d} · oc Sten Haraldson^e swena · æwærdheleka medh Gudhi · Kænnomps wi medh · thesso nærwarand^f brewe · os hawa lowat fore ena sono at hon fulkompnas skal jnnan^g thetta oc eeth aar hwilka sonan then førnæmpde ^hThørkel Haraldsson^{-h} giort haw^r epter ^jJonis Andressons^{-j} dødh · som ær twa mæssso i hwarre wiku vm thry / aar i doomkirkionne i Lynchøpunge^k · oc ena pilgrimsfærdh^l til Room, twa til ^msanctum Enewaldh til Gubin^{-m}, ena til ware fru ii Akenⁿ · ena til ^osanctum Olaff ii Nidharoo^{-o} · oc ena til Wazstena · Fframledhes thenna goz som hær vpnæmpnas^p · som ær een brytiagaardh ii Kwærnabærghe^q ii ^rByarum sokn^{-r} · oc en lanbogardh ther vnder oc ena kwærn / framledhes en brytia gaardh ii Lindeas^s ii ^tLiunsathorp soken^{-t} · framledhes een gaardh i Bærghom^u i Biærghathorpa^v soken · framledhes en gaardh ii Elghiarydh^x · en gaardh j Redharsthorpe i Magnosathorpa^y sokn · en gaardh i Gethornabodhom^z ii Bodhninsthorpa^{aa} sokn · medh allom^{ab} thenna gozanna tillaghom^{ac} ængo vndan takno / tha affhænde jak mik ^{ad}Thørkel Haralzsson^{-ad} oc minom arwom the førnæmpdo gozen · oc eghna

thøm ^{ae}-Jonis Andrissons ærwingiom^{-ae} til æwærdhelika ægho · Framledhes later jak lidhugha oc løsa the^{af} twa swenana som fangne wordho · tha han fangen wardh · som ær Joan Rawalzsson^{ag} oc ^{ah}-Josse Mus^{-ah} · These sama articulos lowom wi at halda som æra Andrisse Jonisson^{ai} · Harald Andrisson · Jossa Magnusson · ^{aj}-Laffrenze Wæsgøta^{-aj} · Staffane^{ak} Stangenbergh · Pæthar Thomosson^{al} oc Andrisse Matisson^{am} · stadhugha oc wissa widher ware sannind oc godho^{an} tro · ærlekom mannom som hær fœrnæmde æru oc hær^{ao} til mere wisso oc stadhfestilse oc witnesbyrdh · tha hængiom wi war jncighle for thetta nærwarande breff · Datum Sudhurchopie^{ap} anno Domini M^{aq} ccc lxx sexto, sabbato proximo ante dominicam^{ar} Oculi mei.

På baksidan: De Qwernaberghum aliis bonis

Härunder: 15  x (Linköpings domkyrkas brevsignum, se L. Sjödin i MRA 1939, s. 128)

Sigill: nr 1 runt av brunt vax, diameter 2,8 cm, omskriften utplånad (heraldiskt sigill; se SMV I, s. 70 samt annat ex. vid brev 1384 11/6, RPB nr 2025); nr 2 runt av brunt vax, diameter 3,3 cm (heraldiskt sigill; se SMV I, s. 11 samt bättre bevarat ex. vid brev 1371 6/11, DS X, nr 103): [S' Ste]nonis [Bene]dicti [militi]s; nr 3 runt av brunt vax, diameter 2,9 cm (heraldiskt sigill; se SMV I, s. 239 samt bättre bevarat ex. vid brev 1374 2/8, DS nr 8633): [S'] Stef[pa]ni [Ull]ef[· s ·]on; nr 4 runt av brunt vax, diameter 2,4 cm, omskriften utplånad (heraldiskt sigill; se SMV I, s. 70 samt bättre bevarat ex. vid brev 1391 21/10, RPB nr 2584); nr 5 fragment av brunt vax i skadad sigillpåse av mörkblått linne, 1,3 x 1,9 cm; nr 6 runt av brunt vax, diameter 2,5 cm (heraldiskt sigill): [...]on[...].

^a Bendictzson B. ^{b-b} Staphan Wlfson B. ^c riddara B. ^{d-d} Thørkill Haraldzsson B. ^e Haraldzson B. ^f nærwarando B. ^g jnna B. ^{h-h} Thyrkill Haraldzson B. ⁱ hafuir B. ^{j-j} Jøniss Andirssonz B. ^k Lønköpunge B. ^l pelægrims færdh B. ^{m-m} sanctum Ewbaldum til Gubiin B. ⁿ akn B. ^{o-o} sanctum Olafs · j Nidharooss B. ^p wp nempnas B. ^q Qwernabergh B. ^{r-r} Hopskrivet A; Byarums sokn B. ^s Lindæas B. ^{t-t} Hopskrivet A; Byarumss sokn B. ^u Bierghom B. ^v Bierghathorpa B. ^x Ælghiarýdh följt av jtem B. ^y Magnussathorpa B. ^z Gedhornabodhum B.

^{aa} Med synbarligen överflödigt förkortningstecken A; Bodhungsthorpa B. ^{ab} allra B. ^{ac} til laghom B. ^{ad-ad} Thyrkill Haraldzson B. ^{ae-ac} Iønissa Anderssons arfwm B. ^{af} them B. ^{ag} Ragwaldzson B. ^{ah-ah} Iosse Mws B. ^{ai} Iønssone B. ^{aj-aj} Bokstaven æ i Wæsgøta otydlig A; Laure Westgøta B. ^{ak} Staphane B. ^{al} Thomasson B. ^{am} Mathisson B. ^{an} godha B. ^{ao} thær B. ^{ap} Sudercopie B. ^{aq} Millesimo B. ^{ar} Saknas B.